ORDE VAN ADVOCATEN

OOST - BRABANT

Toelichting op het begrip “aantoonbaar een aanzienlijk aandeel” in de Beleidsregel stage en patronaat 2026

Beleidsregel stage en patronaat 2026

Gedurende de stage controleert de raad van de orde aan de hand van de stageverslagen en de daarbij aangeleverde stukken onder meer de voortgang ten aanzien van de vereiste zittingservaring (vijf zittingen; zie artikel 3.9 sub a Voda) en de vereiste schriftelijke (proces)stukken (tien stukken; zie artikel 3.9 sub b Voda).

In de Beleidsregel stage en patronaat 2026 is bepaald dat de stagiaire aantoonbaar een aanzienlijk aandeel moet hebben gehad in de zittingen en schriftelijke (proces)stukken waarop een beroep wordt gedaan.

In de praktijk kunnen vragen ontstaan over de uitleg van deze norm. In deze toelichting wordt daarom uiteengezet hoe de raad van de orde het begrip ‘aantoonbaar een aanzienlijk aandeel’ toepast. De toelichting is bedoeld voor stagiaires, patroons en andere bij de stage betrokken advocaten.

1. ALGEMENE TOELICHTING

Van ‘aantoonbaar een aanzienlijk aandeel’ is sprake als de stagiaire een wezenlijke, inhoudelijke en actieve bijdrage heeft geleverd aan een zitting of aan de totstandkoming van een schriftelijk (proces)stuk.

Het enkel bijwonen van een zitting, meeluisteren of leveren van een beperkte bijdrage is niet voldoende. De bijdrage van de stagiaire moet substantieel en inhoudelijk relevant zijn. Daarnaast moet deze bijdrage uit de overgelegde stukken of een aanvullende verklaring kunnen worden vastgesteld.

2. ZITTINGSERVARING (ART. 7 LID 2 BELEIDSREGEL)

2.1 Zelfstandig optreden

Uitgangspunt is dat de stagiaire zelfstandig tijdens een zitting optreedt. Dit houdt in dat de stagiaire zelf het woord voert, het standpunt van de cliënt toelicht en reageert op vragen van de rechter en op de wederpartij.

Als uit de uitspraak, het vonnis of het arrest blijkt dat uitsluitend de stagiaire als behandelend advocaat is opgetreden, wordt aangenomen dat de stagiaire zelfstandig is opgetreden. In dat geval is geen aanvullende verklaring nodig.

2.2 Gezamenlijk optreden

Als de stagiaire de zitting samen met een andere, ervaren advocaat heeft behandeld, bijvoorbeeld met de patroon, moet de stagiaire aantonen dat diegene een aanzienlijk aandeel in de zitting heeft gehad.

De stagiaire dient hiervoor een schriftelijke verklaring over te leggen van de patroon of de dossierverantwoordelijke ervaren advocaat. De enkele omstandigheid dat de naam van de stagiaire naast die van de patroon of een andere ervaren advocaat in de uitspraak, het vonnis of het arrest is vermeld, is niet voldoende.

Bij de beoordeling of het aandeel van de stagiaire aanzienlijk is geweest, bestaat ruimte voor een contextuele benadering. De klassieke zitting met een eerste en tweede termijn is immers niet meer in alle procedures gebruikelijk. Het is daarom niet vereist dat de stagiaire formeel in zowel de eerste als de tweede termijn het woord heeft gevoerd.

Ook op andere manieren kan de stagiaire een substantiële inhoudelijke rol tijdens de zitting hebben vervuld. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan:

- het toelichten van wezenlijke onderdelen van de zaak;
- het beantwoorden van vragen van de rechter;
- het reageren op de standpunten of antwoorden van de wederpartij; en
- het voeren van het woord tijdens andere inhoudelijk relevante onderdelen van de zitting.

Bepalend is de inhoudelijke rol van de stagiaire tijdens de zitting als geheel. De verdeling van de spreektijd is daarbij niet zonder meer doorslaggevend.

3. SCHRIFTELIJKE (PROCES)STUKKEN (ART. 7 LID 3 BELEIDSREGEL)

3.1 Zelfstandig opgesteld (proces)stuk

Uitgangspunt is dat de stagiaire een schriftelijk (proces)stuk volledig zelf opstelt.

Als het (proces)stuk uitsluitend op naam van de stagiaire staat, wordt aangenomen dat de stagiaire het stuk volledig zelf heeft opgesteld. In dat geval is geen aanvullende verklaring nodig.

3.2 Gezamenlijk opgesteld (proces)stuk

Als een schriftelijk (proces)stuk mede op naam van een of meer andere ervaren advocaten staat, moet de stagiaire aantonen dat diegene een aanzienlijk aandeel in de totstandkoming ervan heeft gehad.

De stagiaire dient hiervoor een schriftelijke verklaring over te leggen van de patroon of de dossierverantwoordelijke ervaren advocaat. Uit deze verklaring moet blijken dat de stagiaire het (proces)stuk, of een belangrijk deel daarvan, zelf heeft opgesteld dan wel anderszins een aanzienlijk aandeel in de totstandkoming ervan heeft gehad.

4. EISEN AAN DE AANVULLENDE VERKLARING

Een algemene verklaring dat de stagiaire ‘een aanzienlijk aandeel’ heeft gehad, is niet voldoende. De verklaring moet de raad van de orde in staat stellen de aard en omvang van de bijdrage van de stagiaire te beoordelen.

4.1 Verklaring over een zitting

Een verklaring over een zitting bevat ten minste:

- de naam van de stagiaire;
- de naam en hoedanigheid van de advocaat die de verklaring aflegt;
- een aanduiding van de zaak en de datum van de zitting;
- een korte omschrijving van het onderwerp en het verloop van de zitting;
- een concrete beschrijving van de onderdelen die de stagiaire tijdens de zitting heeft behandeld;
- een toelichting op de inhoudelijke bijdrage van de stagiaire, bijvoorbeeld bij het beantwoorden van vragen van de rechter of het reageren op de wederpartij; en
- de datum en ondertekening van de verklaring.

4.2 Verklaring over een schriftelijk (proces)stuk

Een verklaring over een schriftelijk (proces)stuk bevat ten minste:

- de naam van de stagiaire;
- de naam en hoedanigheid van de advocaat die de verklaring aflegt;
- een aanduiding van de zaak en het betreffende (proces)stuk;
- een concrete beschrijving van de onderdelen die de stagiaire zelf heeft opgesteld;
- een toelichting op de aard en omvang van de inhoudelijke bijdrage van de stagiaire;
- indien relevant, een beschrijving van de bijdrage van de andere betrokken advocaat of advocaten; en
- de datum en ondertekening van de verklaring.

4.3 Toevoeging aan het stagedossier

De verklaring moet aan het stagedossier worden toegevoegd. Aan de hand van het (proces)stuk, de beschikbare gegevens over de zitting en de aanvullende verklaring beoordeelt de raad van de orde of is voldaan aan de vereisten van artikel 3.9, onder a en b, Voda.